

Camelia MORARU

Economia europeană – o abordare empirică

Camelia MORARU

Economia europeană – o abordare empirică

**Editura UNIVERSITARIA,
Craiova, 2015**

Referenți științifici:

Conf.univ.dr. Ion Gr. IONESCU

Conf.univ.dr. Pompiliu GOLEA

Copyright 2015 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MORARU, CAMELIA

Economia europeană - o abordare empirică / Camelia

Moraru. - Craiova : Universitaria, 2015

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-0955-6

33(4)

LISTA FIGURILOR

Figura 1.1. Evoluția ratei reale de creștere a PIB-ului în România	19
Figura 1.2. Evoluția ratei reale de creștere a PIB-ului în statele membre UE, 2014	21
Figura 2.1. Evoluția cheltuielilor publice în România, ca pondere în PIB	27
Figura 2.2. Dinamica cheltuielilor publice în România și Uniunea Europeană	28
Figura 2.3. Evoluția cheltuielilor publice în state membre UE, % din PIB, 2013	29
Figura 3.1. Dinamica veniturilor publice, pondere în PIB, 2000-2013	43
Figura 3.2. Evoluția veniturilor publice în România și UE, pondere în PIB	45
Figura 3.3. Evoluții bugetare în România și UE, pondere în PIB, 2013	47
Figura 3.4. Ponderea componentelor veniturilor în total venituri publice, 2013, România	51
Figura 3.5. Ponderea componentelor veniturilor în total venituri publice, România și UE, 2013	52
Figura 4.1. Evoluția veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetar în 2000-2013	62
Figura 4.2. Harta deficitului bugetar în state membre ale Uniunii Europene în 2013	66
Figura 4.3. Deficitul bugetar consolidat și deficitul bugetar primar în România	69
Figura 5.1. Evoluția datoriei publice în România, metodologia UE	75
Figura 5.2. Datoria publică a României ca pondere în PIB	76
Figura 5.3. Structura datoriei publice în funcție de moneda de denominare	77

Economie europeană - o abordare empirică

Figura 5.4. Evoluția datoriei publice în România și Uniunea Europeană	78
Figura 6.1. Evoluții bugetare în România, % din PIB	86
Figura 6.2. Evoluția veniturilor și cheltuielilor publice, % din PIB	91
Figura 6.3. Evoluția deficitului bugetar consolidat în perioada 2009-2011	93
Figura 6.4. Evoluția ratei șomajului, 2009 – 2011 (% din PIB)	94
Figura 6.5. Cota standard TVA în statele membre UE, 2013 (%)	99

LISTA TABELELOR

Tabel 1.1. Evoluția ratei reale de creștere a PIB-ului în România și Uniunea Europeană	20
Tabel 2.1. Gruparea cheltuielilor după impactul prezumat asupra creșterii economice	26
Tabel 2.2. Structura cheltuielilor publice după clasificarea funcțională, % din PIB	30
Tabel 2.3. Structura cheltuielilor publice după clasificarea funcțională, % din PIB	31
Tabel 2.4. Structura cheltuielilor publice după clasificarea funcțională, % din PIB	33
Tabel 2.5. Dinamica cheltuielilor publice în UE, 2013, % din PIB	34
Tabel 3.2. Gruparea veniturilor publice după efectul asupra creșterii economice	48
Tabel 3.3. Structura veniturilor publice ca pondere în PIB în România și UE28	50
Tabel 3.4. Structura veniturilor publice ca pondere în PIB în România și UE28 (continuare)	54
Tabel 4.1. Deficitul bugetului general consolidat al României, ca pondere în PIB	61
Tabel 4.2. Deficitul bugetar în statele membre ale Uniunii Europene, pondere în PIB	64
Tabel 4.3. Deficitul bugetar în statele membre ale Uniunii Europene, pondere în PIB (continuare)	65
Tabel 4.4. Evoluția soldului bugetar primar în România, ca pondere în PIB	68
Tabel 5.1. Dinamica datoriei publice în state membre UE, % din PIB	79
Tabel 5.2. Evoluția datoriei publice în state europene, % din PIB	80
Tabel 6.1. Măsurile de politică fiscală adoptate în perioada 2005-2008	85

Economie europeană - o abordare empirică

Tabel 6.2. Măsuri de politică fiscală cuprinse în perioada 2009-2011	90
Tabel 6.3. Măsuri fiscale adoptate de țările membre ale Uniunii Europene.	98
Tabel 6.4. Dinamica indicatorilor macroeconomici în perioada 2016-2018	101

Introducere

Creșterea economică prezintă o importanță deosebită, un țel fundamental, atent supravegheat la nivel internațional. Procesul de creștere economică constituie esența dezvoltării economice, prin urmare constituie un obiectiv general indiferent de țară, grad de dezvoltare, perioade sau regimuri politice.

Odată conectată la Uniunea Europeană, economia românească a fost nevoită să parcurgă procese de transformare și adaptare privind regulile și cadrul economic general european. Conform datelor oferite de Eurostat, la momentul actual, nivelul de trai din România este aproape de sfertul mediei europene.

Prezenta lucrare are ca obiectiv evidențierea principalelor aspecte referitoare la economia României și cea a Uniunii Europene. Se urmărește crearea unei imagini concrete privind importanța pe care o manifestă diferite țări, din punct de vedere economic, în cadrul Uniunii Europene.

Pentru a descrie cadrul general am folosit acei indicatori stabiliți în literatura de specialitate ca fiind reprezentativi pentru economia unei țări, mai exact: venituri publice, pe total și pe componente (impozite directe, indirecte, contribuții, alte venituri); cheltuieli publice, generale și pe componente (cheltuieli productive, neproductive, alte cheltuieli, cheltuielile de consum, subvenții, investiții); echilibrul bugetar, considerat a fi o relație liniară între venituri și cheltuieli, ca forme clasice, dar și ca forme derivate (sold primar). Aceste variabile pot fi exprimate în termeni reali, termeni reali pe cap de locuitor, dar și ajustate ciclic, adică nu includ fluctuațiile temporare cauzate de ciclurile economice; datoria publică.

Lucrarea debutează cu prezentarea și clarificarea conceptului de creștere economică, aceasta fiind cea mai semnificativă variabilă de interes. Consider că o abordare științifică corectă a unui proces economic este necesar să fie fundamentată și pe analiza evoluțiilor și relațiilor empirice

corespondente procesului respectiv, motiv pentru care în continuare am analizat dinamica produsului intern brut, la nivelul României, dar și comparativ cu Uniunea Europeană.

Cunoașterea dinamicii cheltuielilor publice este importantă în politica economică, întrucât conduce la înțelegerea problemelor legate de finanțele publice și, astfel, la evaluarea nivelului cheltuielilor, deficitului bugetar și într-un final la evaluarea creșterii economice. Din acest motiv, în capitolul doi al lucrării am analizat cheltuielile publice în România și Uniunea Europeană, per total, dar și pe componente.

Există păreri conform cărora creșterea este puternic afectată doar de anumite tipuri de cheltuieli publice, iar infrastructura publică, comunicarea și sistemele de informare, învățământul finanțat de guvern, cercetarea și dezvoltarea sunt exemplele cele mai des citate de bunuri publice oferite care contribuie pozitiv la producția agregată. Spre exemplu, cheltuielile publice pentru educație conduc la creștere economică și promovează bunăstarea și de aceea mulți susțin că, în cazul în care compoziția cheltuielilor publice poate fi schimbată, este recomandat ca ponderea cheltuielilor pentru educație să fie mai mare decât a altor componente din cheltuielile publice totale. Un alt exemplu îl reprezintă cheltuielile alocate sănătății, între cele două variabile stabilindu-se o relație de cauzalitate bidirecțională: persoanele mai sănătoase trăiesc și muncesc mai mult, producând venituri mai ridicate, având astfel acces la servicii de sănătate de cea mai bună calitate. Au existat cercetători care au propus ca regulă ca două treimi din cheltuielile publice să fie direcționate către infrastructura publică care facilitează producția de piață, iar restul de o treime să fie distribuite între sănătate și educație, mai mult sau mai puțin uniform. Ținând cont că majoritatea țărilor au ca obiectiv controlul strict al deficitului bugetar, distribuirea resurselor financiare disponibile între diferitele categorii de cheltuieli pare a fi o măsură necesară. Consider că această distribuire trebuie să fie fundamentată de criterii raționale și de cunoaștere a eficienței și impactului exercitat de fiecare categorie de cheltuieli publice asupra potențialului de producție al unei țări.